

Brzezińska, Jadwiga

O tradycjach farmaceutycznych na XIX Naukowym Zjeździe Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 50/1, 269-271

2005

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

tych roślin (np. koki, maku, jaskółczego ziela czy sałaty jadowitej) ujawniając przy tym swoje zdolności plastyczne. Ponieważ motywy występujące na ekslibrisach najczęściej są związane z wykonywaną pracą bądź też zainteresowaniami ich posiadaczy, uczestnicy spotkania mieli jednocześnie okazję zapoznać się z kierunkami badań owych osób, związanych z naukami farmaceutycznymi, których ekslibrisy były pokazywane, w interesujący sposób opowiadał o tym również sam referent.

Po drugiej części sesji również odbyła się dyskusja, którą rozpoczęła Barbara Kuźnicka od zwrócenia uwagi na możliwość zainteresowania się nowym kierunkiem badawczym, którym mogłaby być historia farmakognozji roślin odurzających. W dalszej części dyskusji głos zabierali m. in. : Alicja Zemanek, która poruszyła problem konieczności objęcia ochroną niektórych z tych roślin, które były wspominane podczas sesji, ponieważ w Polsce grozi im wyginiecie, Wanda Parnowska, która wyraziła zainteresowanie możliwością rozpoczęcia badań nad obecnością magii w medycynie oraz współpracą z lekarzami psychiatrami o humanistycznej orientacji przy rozwijaniu tej problematyki, Elżbieta Szot-Radziszewska, która zaprezentowała zgromadzonym książkę *Alchemia kultury*, Krzysztof Kmieć, Anna Trojanowska oraz Piotr Klepacki. Uczestnicy spotkania zgodnie podkreślali wynikające z niego korzyści oraz wyrazili chęć organizowania dalszych spotkań w celu głębszego rozwijania poruszanych zagadnień. Sesję zakończyła Halina Lichočka, dziękując zgromadzonym osobom za przybycie i uczestnictwo w sesji oraz wyjaśniając, jakie istnieją możliwości, aby materiały zaprezentowane w referatach mogły ukazać się drukiem.

Marcin Dolecki

Instytut Historii Nauki PAN
Warszawa

O TRADYCJACH FARMACEUTYCZNYCH NA XIX NAUKOWYM ZJEŹDZIE POLSKIEGO TOWARZYSTWA FARMACEUTYCZNEGO

W dn. 22–24 września 2004 r. odbył się we Wrocławiu XIX Naukowy Zjazd Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego. Podczas uroczystości otwarcia wręczono dyplomy, nagrody i wyróżnienia wybitnym, zasłużonym farmaceutom, m. in. następującym historykom farmacji: dyplom członka honorowego PTFarm otrzymali: doc. dr hab. Bazyli Leszczyłowski, dr Jan Majewski, dr Daniela Grodzicka, dr Anna Pietura, dyplom prezesa honorowego Oddziału Katowickiego PTFarm – prof. dr hab. Dionizy Moska, dyplom prezesa honorowego Oddziału Białostockiego – dr Stefan Rostafiński, dyplom prezesa honorowego Zespołu Sekcji Historii Farmacji – doc. dr hab. Władysław Szczepański. Medal Łukasiewicza otrzymali m. in. prof. dr hab. Sławój Kucharski, dr Krzysztof

Kmieć, mgr Aleksandra Polak, mgr Ewa Perczak. Medal i odznakę honorową PTFarm m. in. mgr Michał Pawłowski, dr Krystyna Kuszlik – Jochym, mgr Janna Murawska, mgr Stanisław Frydel, mgr Krystyna Świstuń.

W Zjeździe uczestniczyło około 1000 farmaceutów. Historia farmacji była jedną z 19 Sekcji naukowych Zjazdu. Obrady tej Sekcji rozpoczęły się uroczystym akcentem laudacji ku czci Bazylego Leszczyńskiego, który właśnie w dniu 23 września 2004 roku obchodził 90 rocznicę urodzin. Podkreślono wielkie zasługi Jubilata dla farmacji, a zwłaszcza zorganizowanie kilku kursów z zakresu historii farmacji w Bydgoszczy, zorganizowanie I krajowego konkursu i wystawy kronik aptecznych i zakładowych, zgromadzenie 34. 000 biogramów zmarłych farmaceutów, założenie Fundacji Słownika Biograficznego, której jest prezesem.

Wygłoszone następnie doniesienia miały szeroki zakres tematyczny.

- 1) Dionizy M o s k a – *Etyczne i metodologiczne problemy historyka farmacji i medycyny,*
- 2) Jadwiga B r z e z i ń s k a – *Prof. Bolesław-Leon Hryniewiecki (1875–1963) – wychowanek Uniwersytetu Dorpackiego,*
- 3) Jan M a j e w s k i – *Aptekarze we władzach miejskich Poznania od 1793 do 2003 r. ,*
- 4) Marcin K u c h a r s k i , Sławój K u c h a r s k i – *Ernst Duchesne (1874–1912) – pionier antybiotykoterapii, ocalony od zapomnienia,*
- 5) Lidia Maria C z y ż – *Apteka i aptekarze na terenie woj. rzeszowskiego w latach 1944–1975,*
- 6) Bazyli L e s z c z y ł o w s k i – *Przywróćmy farmacji polskiej należny jej autorytet,*
- 7) Zbigniew B e l a – *Drapacz lekarski-panaceum XVI-wiecznej Europy,*
- 8) Agnieszka R z e p i e l a – *Apteka dla tych co jej, ani lekarza nie mają, czyli dwa wydania szkoły salernitańskiej w zbiorach Muzeum Farmacji Uniwersytetu Jagiellońskiego,*
- 9) Zbigniew S z u b a – *Ignacy Łukaszewicz, galicyjski farmaceuta, twórca przemysłu naftowego,*
- 10) Izabela S t ę p k o w s k a , Teresa D r a g o n , Kazimierz G ł o w n i a k – *Ocena przydatności dla fitoterapii współczesnej zasad polskiej medycyny dawnej oraz lecznictwa ludowego.*

Szkoda, że nieobecność 5 prelegentów uniemożliwiła zapoznanie się z następującymi zgłoszonymi referatami:

- 1) Piotra W. G ó r s k i e g o – *Zaopatrzenie farmaceutyczne Wrocławia w okresie apteczno-czeladniczym, Jana Andrzeja Szastera (1741–1793),*
- 2) Henryka R o m a n o w s k i e g o – *Prywatyzacja aptek na Lubelszczyźnie w latach 1989–1991,*
- 3) Magdaleny M u s i a ł , Witolda M u s i a ł – *Apteki Wrocławia na przełomie XIX i XX wieku,*

4) Vilmy G u d i e n e – *The history of the Society of Lithuania Pharmacists in 1922–1940*,

5) Bożeny U r b a n e k – *Dziewiętnastowieczne sposoby i środki pielęgnacji ciężko chorych w polskojęzycznej literaturze medycznej*.

Z wielką starannością zostały wykonane postery z zakresu historii farmacji. Zademonstrowano ich sześć:

1) Iwona D y m a r c z y k , Renata J a c h o w i c z – *Naczynia apteczne ilustracją dawnego aptekarstwa*,

2) Monika U r b a n i k , Katarzyna J a w o r s k a – *Zielnik Elizabeth Blackwell (1737)*,

3) Katarzyna J a w o r s k a , Monika U r b a n i k – *„Wiadomości Aptekarskie” – organ Izby Aptekarskiej w Krakowie w latach 1940–1944*,

4) Monika U r b a n i k , Katarzyna J a w o r s k a – *Leki z laboratorium Apteki Fortunata Gralewskiego w Krakowie*,

5) Feliks Gajewski – *Honorowe Środowiskowe Muzeum Farmacji Pomorza*,

6) Lucyna Samborska – *Farmakolog, prof. Janusz Supniewski (1899–1964), kierownik katedry farmakologii Uniwersytetu Jagiellońskiego*. Do streszczenia tego ostatniego posteru w materiałach zjazdowych zakradły się niestety dwa błędy.

W dyskusji podsumowującej podkreślono szeroki wachlarz badań historyków farmacji oraz potrzebę zorganizowania warsztatów dla młodych osób, interesujących się zagadnieniami historii farmacji.

Jadwiga Brzezińska
Zespół Historii Farmacji PTF
Kołobrzeg

JUBILEUSZ 90-LECIA

DOC. DR HAB. N. FARM. BAZYLEGO LESZCZYŁOWSKIEGO

Pan doc. dr hab. n. farm. Bazyli Leszczyłowski jest niezwykle popularny w środowisku farmaceutycznym ze względu na szeroką i wielokierunkową działalność społeczną.

Podczas XIX Naukowego Zjazdu Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego w dniu 23 września 2004 r. Obchodził akurat 90-te urodziny. Stało się to asumptem do złożenia Szanownemu Jubilatowi serdecznych życzeń oraz gratu-